

Твої символи, Україно!

Вчитель. Щасливі ми, що народилися на такій чудовій, багатій, мальовничій землі. Тут жили наші прадіди, діди. Тут живуть наші батьки – тут корінь нашого українського роду, що сягає сивої давнини. І де б ми не були, скрізь відчуваємо поклик рідної землі. Кожний народ створив десятки тисяч слів для позначення різних об'єктів та явищ. Одні з них звучать вагомо і довгий час існують у мові, інші поступово зникають. Але є слова, які можуть зникнути лише тоді, коли зникне сам народ, що створив їх. Одне з них – Батьківщина.

(Діти дають відповіді на запитання вчителя).

– Як ви розумієте значення слова Батьківщина?

– Що воно означає для вас?

– Що або кого ви собі уявляєте, коли чуєте слово Батьківщина?

Батьківщина – це отча земля, наш рідний край, місце, де ми народилися, уперше побачили і пізнали світ, почули колискову пісню, рідну мову, відчули любов і ласку. Вона для кожного з нас одна, як і мама, адже:

Можна все на світі вибирати, сину,

Вибрати не можна тільки Батьківщину.

Так писав у своїх віршах відданий син нашої землі, поет Василь Симоненко, патріот і мужній громадянин. Як рідну матір ми не вибираємо, так і Батьківщину людина не вибирає, але прикипає до неї всім серцем, як і до рідної неньки, проймається великою і світлою любов'ю на все своє життя.

1-й учень.

Є багато країн на землі,

В них – озера, річки і долини...

Є країни великі й малі,

Та найкраща завжди – Батьківщина!

2-й учень.

Є багато квіток запашних,

Кожна квітка красу свою має.

Та гарніші завжди поміж них

Ті, що квітнуть у рідному краю.

3-й учень.

*Є багато пташок голосних,
Любі, милі нам співи пташині,
Та завжди наймилішими з них
Будуть ті, що у рідній країні.*

4-й учень.

*І тому найдорожчою нам
Є і буде у кожному хвилину
Серед інших країн лиш одна, –
Дорога нам усім Україна!*

Вчитель. Ми з гордістю та радістю можемо заявити всьому світові, що засяяла веселка над нашою землею, нашою державою: Україна здобула волю і незалежність. Перед світом постала держава з давньою історією, національною духовною культурою, працьовитим миролюбним народом. Тут наші державні корені, тут наша земля, яка дала нам горде ім'я – українці. Всіх нас з'єднало одне слово – Україна!.. Кожна людина найбільше любить той край, де народилась і живе. Кожен пишається своєю рідною землею. Завжди хоче сказати про неї найкраще.

– Що ж стоїть за цим словом?

5-й учень.

Де Україна?

*Україна в давній славі,
В козацьких пригодах,
На завітчаних левадах,
В рідних синіх водах.*

6-й учень.

*Україна в тих долинах
І високих горах,
На степах буйних широких,
У гаях, у борах.*

7-й учень.

*Україна в білих селах,
У густих садочках,
У хрещатому барвінку,*

У синіх квіточках.

8-й учень.

*Україна на яворах
Пташкою співає,
На стрілецькій могилі
Голову схиляє.*

9-й учень.

*Україна в рідній мові
І в пісні прекрасній , –
Україна в рідній школі,
В майбутності ясній.*

10-й учень.

*Україна в чистих хатах,
І в сільській церковці,
У дитячому серденьку,
В розумній голові.*

11-й учень.

*Україна в ясних зорях,
В сонці, що над нами,
І в очах добрячих, ясних
Рідненької мами.*

Вчитель. Так, це вірно. Кожен із вас висловив свою думку. Дякую вам!

„...Україна – це тихі води і ясні зорі, зелені сади, білі хати, лани золотої пшениці... Україна – розкішний вінок із рути, барвінку, що над ним світять заплакані золоті зорі“.

С. Васильченко

Вчитель. Кожна держава світу має свої символи. Що ж означає слово символ? Символ – це знак, умовне позначення якогось предмета чи явища. Наша Україна теж має свою символіку.

– Які державні символи України ви знаєте?

(Відповіді учнів).

Герб – символічний знак, ключ до історії, роду, міста, держави. Ще

герб – це відмітний знак, картинка. Герби бувають різні: на них зображують рослини, звірів, птахів. Знак свідчить про те, чим славна держава, що символізує її могутність.

Зображення тризуба на території нашої держави має дуже давню історію. Наскальні малюнки, гончарні вироби, монети, прикраси, які розкопують археологи, свідчать про те, що тризуб був поширений тут ще у IV-I ст. до нашої ери, тобто 3-6 тисяч років тому...

За часів Київської Русі у X-XI ст. бачимо тризуб на золотих і срібних монетах князя Володимира Великого. Потім він стає ознакою державної влади для нащадків Володимира – князів Святослава і Ярослава Мудрого. Є він і в гербі дочки Ярослава – князівни Анни, яка стала королевою Франції.

Саме тому, що на землях України тризуб має безперервну тисячолітню традицію, він визнаний символом Української держави. Можна пофантазувати з приводу того, що саме символізує тризуб. Число три завжди вважалося числом казковим, чарівним. Пригадаймо лише казки, в яких зібрано мудрість народу за багато століть існування. Там можна знайти розповідь про трьох богатирів, про три бажання, які виконують чарівники, розповіді про три дороги, що лягають перед казковими героями тощо...

Тризуб означає триєдність життя – батько, мати, дитя, які символізують силу, мудрість і любов. Тризуб ще відображає і єднання трьох стихій – землі, води, повітря, без яких неможливе життя. Якщо придивитися уважно до герба, то можна ще й скласти слово з його частин – воля. Адже до волі завжди прагнув український народ.

Учень.

Герб

Наш герб – тризуб.

Це воля, сила й слава.

Наш герб – тризуб.

Недоля нас косила,

Та ми зросли, ми є,

Ми завжди будем,

Добро і пісню

Несемо ми людям.

Наталія Поклад

Вчитель. Державний прапор України – це національний прапор України, що являє собою прямокутне полотнище, яке складається з двох рівних за шириною горизонтально розташованих смуг: верхньої – синього кольору,

нижньої – жовтого кольору, із співвідношенням ширини прапора до його довжини 2:3.

Жовтий колір – це колір пшеничної ниви, колір зерна, що дарує життя усьому суццюму на землі. Жовтий колір – ще й колір жовтогарячого сонця, без лагідних променів якого не дозрів би, не заколосився б життєдайний хліб.

Блакитний колір – це колір ясного, чистого, мирного неба. А хіба без живлющої матері-води визрів би й заколосився хліб? От вам і ще один блакитний колір – колір цариці-води!

Отже, жовтий колір – колір хліба, життя, а синій – це колір неба, миру. Тому, мабуть, народ України й вибрав поєднання цих кольорів для свого національного прапора.

Вчитель.

*Наш стяг – пшениця у степах
Під голубим склепінням неба.*

1-й учень.

Прапор

*Прапор – це державний символ,
Він є в кожній державі;
Це для всіх ознака сили,
Це для всіх ознака слави.*

2-й учень.

*Синьо-жовтий прапор маєм:
Синє небо, жовте – жито;
Прапор свій оберігаєм,
Він святиня, знають діти.*

3-й учень.

*Прапор свій здіймаєм гордо
Ми з ним дужі і єдині,
Ми навіки вже – народом,
Українським в Україні.*

Наталія Поклад

Вчитель. Найбільшим святом для українського народу став день 28 червня 1996 року - день прийняття Основного Закону – Конституції України. У статті 20 цього документа записано: „Державними символами України є

Державний прапор України, Державний герб і Державний гімн України“.

Велична й трагічна історія пісні-гімну „Ще не вмерла України“. Яскравим виявом патріотично-національних почуттів українців стала поява вірша поета і етнографа Павла Чубинського „Ще не вмерла України“. Жодному іншому твору не судилася така велична і трагічна доля. Велична, бо в ньому втілена споконвічна мрія народу стати суверенним, здобути волю, виражена незламна віра у відродження України. А трагічна, бо понад століття пісню-гімн переслідували, забороняли, знищували – але не знищили.

Функцію національного гімну пісня „Ще не вмерла України“ виконувала протягом усього часу існування Української держави. Однак державне затвердження отримала лише згодом – 15 березня 1939 року – як офіційний гімн Карпатської України, що виникла 1939 року. Цим актом було підкреслено зв'язок традицій державності України. Але, на жаль, Карпатська Україна проіснувала недовго. Разом з її упадком гімн „Ще не вмерла України“ був заборонений. Та настав час відродження, воскресіння.

Воскресла Україна, відроджуються національні традиції, її символіка, патріотичні і духовні гімни, а серед них і „Ще не вмерла України“. Тисячі і тисячі вірних синів народу з цією піснею на устах боролися за волю України. А сьогодні це символ, який затверджений Конституцією України. І, звичайно, найкращі сьогодні слова про її автора Павла Чубинського та композитора Михайла Вербицького.

Гімн

Слова палкі, мелодія вродлива...

Державний гімн ми знаємо усі.

Для кожного села, містечка, міста —

Це клич один з мільйонів голосів.

Це наша клятва, заповідь священна,

Хай чують друзі й вороги,

Що Україна вічна, незнищенна,

Від неї ясне світло навкруги.

Наталія Поклад

Учень. Народився Павло Чубинський 27 січня 1839 року в Борисполі поблизу Києва. У Петербурзі здобув юридичну освіту. Своє життя Чубинський пов'язав із вивченням народного побуту, збиранням і дослідженням українського фольклору. За наукові праці був удостоєний високих нагород. Визнання заслуг Чубинського в галузі народознавства супроводжувалося переслідуванням його як українського патріота, який мав

смівливість демонструвати свою любов до України, її мови, культури. Найяскравішим виявом патріотичних почуттів автора було створення вірша «Ще не вмерла Україна», за що поет поплатився засланням в Архангельську губернію. Чубинський сім років був відірваний від України, „карався, мучився, але не каюся“. Ні постійні переслідування уряду, ні заслання не змогли охолодити його відданості Україні. Помер Чубинський 26 січня 1884 року в Києві, а місцем вічного спочинку став родинний хутір.

Учениця. Михайло Вербицький – талановитий композитор, один з організаторів духовного і культурного життя на Західній Україні. Він – автор багатьох музичних творів. Та найбільшу популярність принесла Вербицькому героїко-патетична музика до вірша П. Чубинського „Ще не вмерла України“. Коли звучить гімн твоєї держави потрібно стояти струнко, і тоді будеш називатися справжнім її сином.

(Звучить у грамзаписі Гімн України).

Вчитель. Завдання кожного справжнього громадянина України – знати, поважати символи своєї держави, не дозволяти глумитися над ними, гордитися тим, що ми живемо у вільній державі, маємо свої символи, закони, свою мову і культуру.

(Вірші декламують учні, які раніше були підготовлені до цього уроку).

Україна — то край славний

Аж по Чорне море.

Україна — то лан пишній,

І степи, і гори.

І як мені України

Щиро не кохати?

Мене ненька по-українськи

Вчила розмовляти.

І як мені України

Щиро не любити?

Мене вчили по-українськи

Господа молити.

За свій рідний край і нарід

Я Господа молю:

Зішли, Боже, Україні

І щастя, і долю!

Вчитель. Діти, пам'ятайте, що вчителі і батьки люблять вас і думають про те,

якими ви виростите, ким станете. Ви – наша надія, майбутнє України. Ми прикладемо багато зусиль для того, щоб майбутнє це було добрим і щасливим, щоб росли ви справжніми українцями із гарячими серцями, розумними головами, чистими помислами.

(На закінчення діти читають обіцянку).

1-й учень.

*Щоб цвіла Україна моя,
Ми даємо обіцянку нині,
Вчитись так, щоб набути знання
Пригодились моїй Батьківщині.*

2-й учень.

*Присягаєм наш край рідний
Над усе любити,
Рідний нарід шанувати
І для нього жити.*

3-й учень.

*Присягаєм рідну віру
Завжди визнавати,
По-українськи говорити,
Молитись, співати.*

4-й учень.

*Як завтра день углядять люди,
Як зійде сонце золоте,
Так Україна жити буде!
Так наша доля процвіте!
(Усі учасники співають гімн „Ще не вмерла України“).*

Матеріал використано з інтернет-джерела:

<http://bit.ly/1XsgNHM>